OMGEVINGSANALYSE 2024-2028

VOORBEELDEN VAN BORGEN OP IMMATERIEELERFGOED.BE

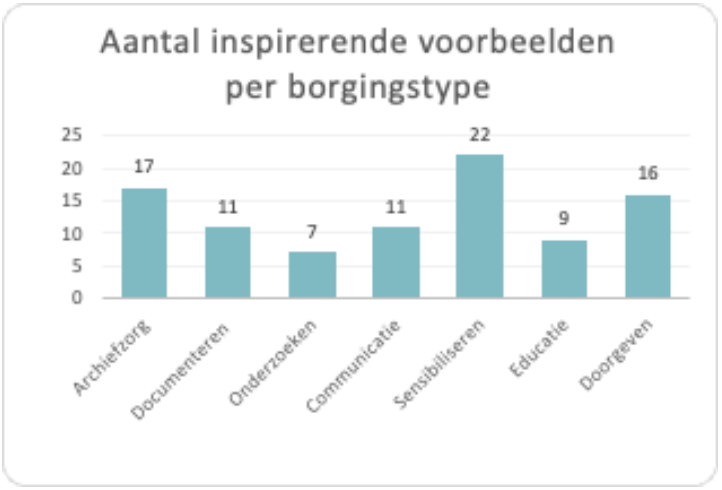
Naast het 'Register van inspirerende borgingspraktijken' zijn er ook nog andere interessante voorbeelden van borgen te vinden op immaterieelerfgoed.be. Sinds 2018 wordt een selectie gemaakt van boeiende borgingsinitiatieven, die worden beschreven door Werkplaats immaterieel erfgoed (o.b.v. input van de eigenlijke betrokkenen erbij).

Het overzicht van deze voorbeelden is te vinden via de knop 'Toekomst geven' > 'Voorbeelden van borgen': https://immaterieelerfgoed.be/nl/inspiratie?category=voorbeelden.

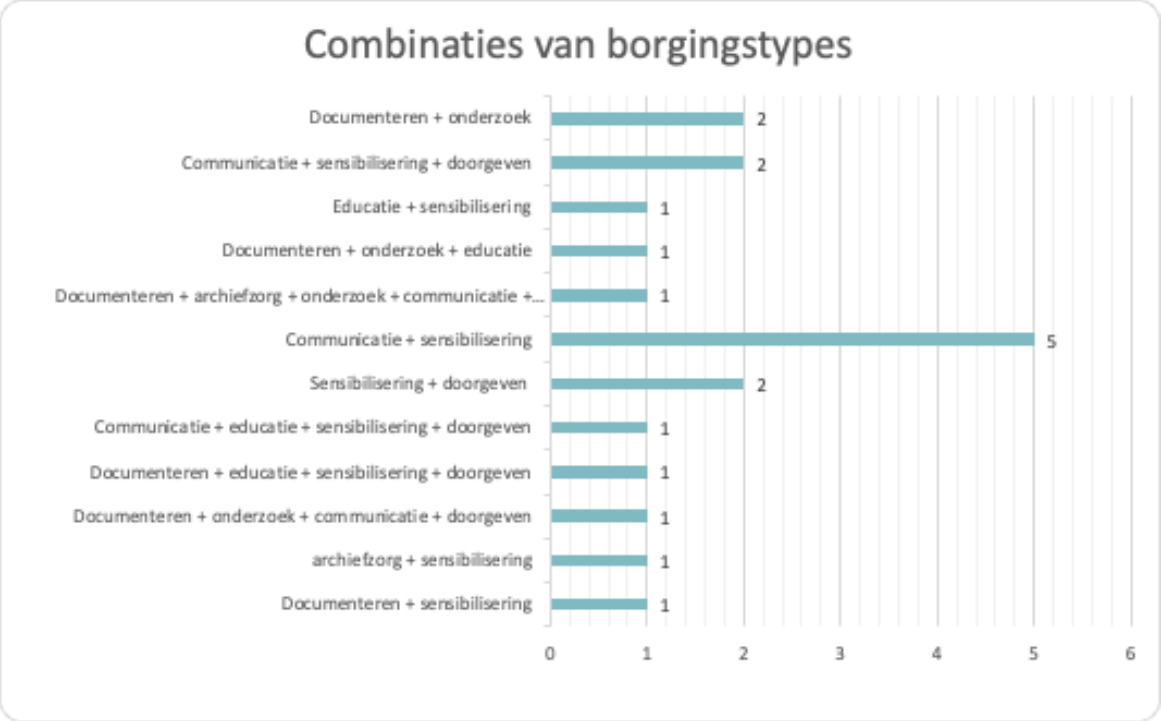
De analyse zal ingaan op de borgingstypes waarbinnen de desbetreffende borgingspraktijk plaatsvindt, de inhoud van de borgingspraktijk en daarnaast ook de organisatie die bij de actie betrokken was. Deze analyse biedt Werkplaats immaterieel erfgoed inzicht in het soort borgingsinitiatieven nu reeds in beeld komen, en over het soort initiatieven die minder voor het voetlicht komen binnen deze sectie van immaterieelerfgoed.be.

Het is belangrijk om in het achterhoofd te houden dat er vaak samenwerkingen plaatsvinden, maar om een onderscheid te kunnen maken tussen de verschillende borgingspraktijken, werd er onderzocht wie de trekker of de contactpersoon van de beschreven borgingspraktijk was. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat een praktijk van onderuit werd gestart en vorm werd gegeven, maar dat een stad of gemeente de praktijk daarna heeft versterkt en gefaciliteerd. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de borgingspraktijk 'Bakken, delen en ontmoeten' waarbij de gemeentediensten van Mol de praktijk heeft begeleid en bekrachtigd nadat het initiatief van onderuit was ontstaan.

Onderstaande maakt een analyse op per borgingstype. In de eerste grafiek is alvast duidelijk dat 'sensibiliseren' het meeste aan bod komt met daarna 'archiefzorg' en 'doorgeven'. Vervolgens komen 'documenteren' en 'communicatie' ook bij meer dan 10 van de beschreven voorbeelden van borgen voor. Als laatste blijkt dat 'onderzoek' en 'educatie' het minst aan bod komen in het overzicht, en het relevant zou zijn om hierrond meer inspiratie te bieden.

Een bepaalde actie kan ook tot meerdere borgingstypes behoren en zal dus in meerdere onderdelen meegeteld worden. In deze analyse is ervoor gekozen om deze praktijken bij beide types mee te tellen. In onderstaande grafiek is te zien dat er veel verschillende combinaties tussen de borgingstypes worden gemaakt. Een combinatie die het meeste terugkomt is tussen communicatie en sensibilisering.

Archiefzorg

Op het platform immaterieelerfgoed.be zijn er 17 voorbeelden van borgingspraktijken te vinden met betrekking tot *archiefzorg*. Deze acties zijn steeds georganiseerd door of in samenwerking met een archiefinstelling. De meeste van deze acties (acht) zijn in samenwerking met een stadsarchief tot stand gekomen, drie met erkende culturele archiefinstellingen, één met het rijksarchief, twee met documentatiecentra en drie met verschillende soorten databanken.

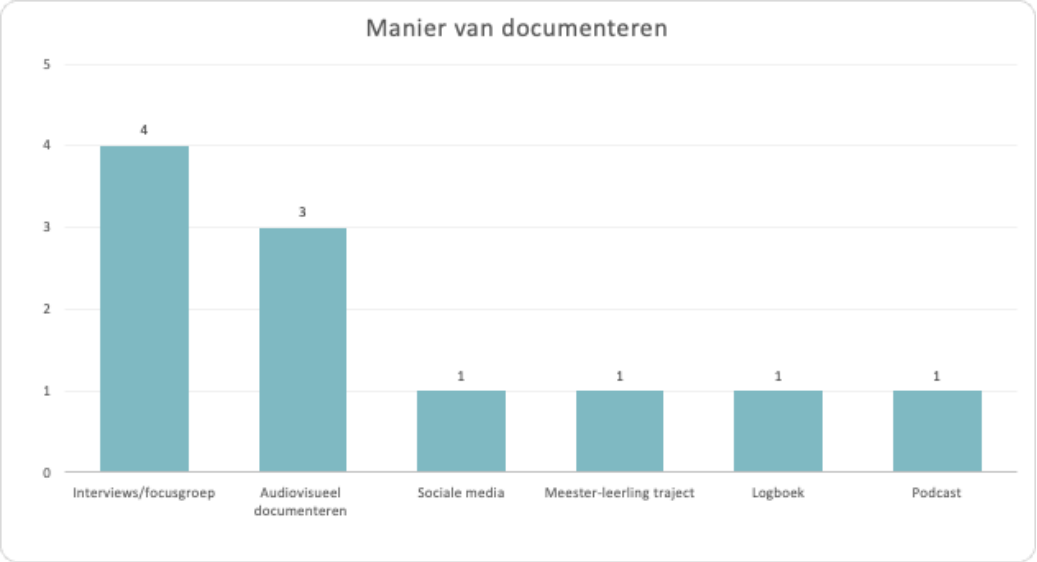
Documenteren

Er zijn 11 voorbeelden van borgingspraktijken met betrekking tot *documenteren* te vinden op immaterieelerfgoed.be. Deze praktijken werden gerealiseerd in samenwerking met verschillende organisaties. Zo zijn er drie praktijken die i.s.m. met een museum tot stand kwamen, één die de hulp van een praktijkpunt inschakelde, twee door de medewerking van erfgoedcellen en nog twee

kwamen tot stand door een werkgroep of een groep experten. Als laatste waren er drie borgingspraktijken rond documenteren gerealiseerd vanuit de immaterieel-erfgoedbeoefenaars zelf.

Er komen verschillenden soorten voorbeelden van documenteren aan bod: d.m.v. sociale media, een meester-leerling traject, een logboek of een podcast. Drie voorbeelden gaan over audiovisueel documenteren en bij vier van de voorbeelden organiseerde de gemeenschap interviews of focusgroepen met oog op documenteren.

Onderzoeken

Op het platform zijn er tien voorbeelden te vinden van inspirerende voorbeelden die betrekking hebben op *onderzoek*. Vijf van deze voorbeelden werden vanuit musea gerealiseerd. Daarnaast zijn er ook voorbeelden rond onderzoek door expertgroepen (2), een praktijkpunt, een erfgoedcel en een groep van immaterieel-erfgoedbeoefenaars beschreven op immaterieelerfgoed.be.

Communiceren

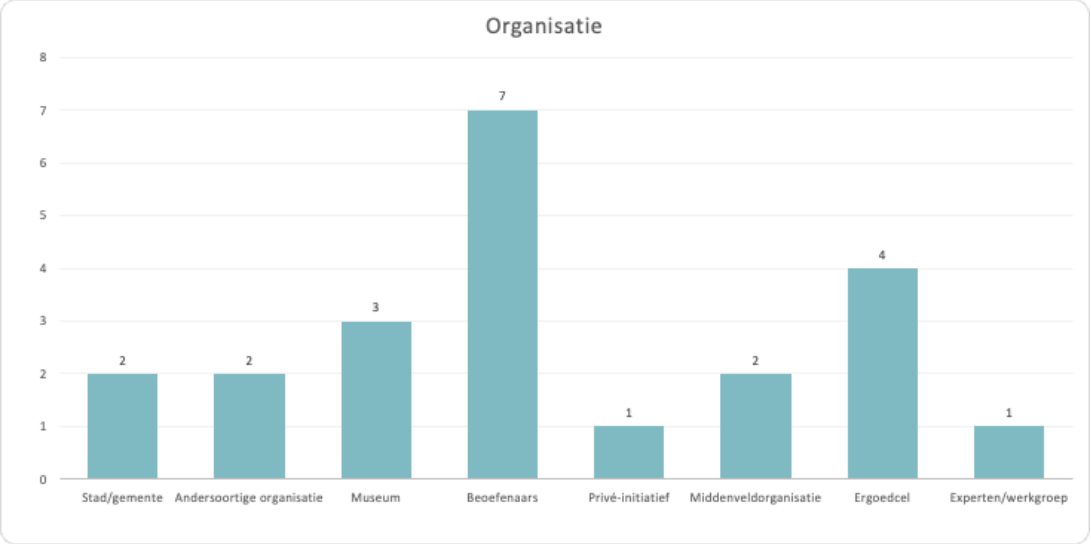
Er zijn 11 voorbeelden van borgen omschreven die betrekking hebben op *communicatie*, en dit vanuit verschillende soorten organisaties. Zo komt bvb. het vroegere minderhedenforum, een middenveldorganisatie, in beeld, maar ook een stad, een museum en een privé-initiatief. Er zijn twee voorbeelden waarbij experten werden samengebracht, twee waarbij een erfgoedcel het voortouw nam en drie waarbij het voortouw bij de immaterieel-erfgoedbeoefenaars lag.

Sensibiliseren

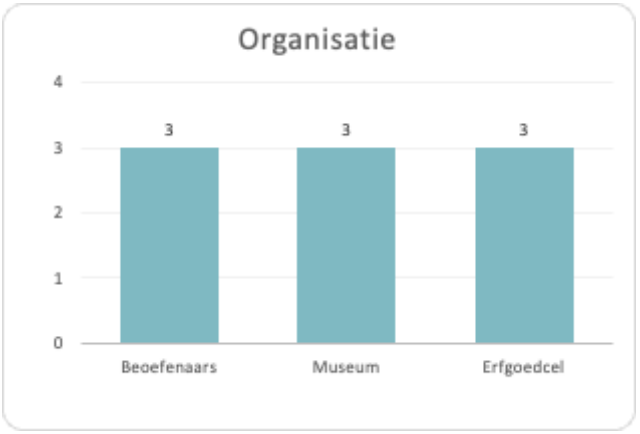
Sensibiliseren komt 22 keer voor bij de inspirerende voorbeelden en is daarmee het meest voorkomende borgingstype dat op immaterieelerfgoed.be beschreven staat.
We verzamelen er sensibiliseringsacties van verschillende soorten organisaties:

- vanuit privé-initiatieven
- experten
- steden/gemeentes
- andersoortige organisaties die vanuit verschillende disciplines ook een link hebben met immaterieel erfgoed
- musea
- middenveldorganisaties
- erfgoedcellen
- immaterieel-erfgoedbeoefenaars.

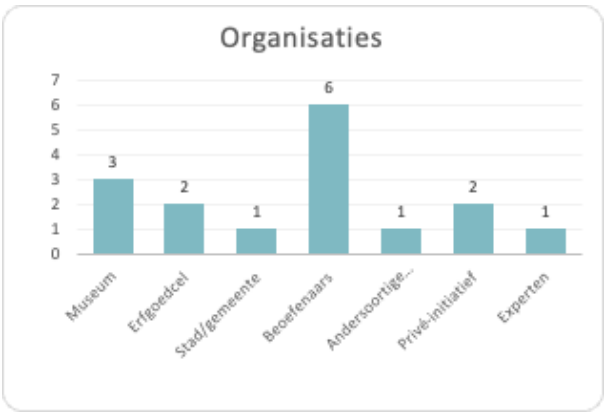
Educatie

Er zijn negen inspirerende voorbeelden te vinden op immaterieelerfgoed.be met betrekking tot *educatie*, van musea, erfgoedcellen en immaterieel-erfgoedbeoefenaars. Bij elk van deze 3 types organisaties werden drie borgingspraktijken rond educatie beschreven.

Doorgeven/overdracht

16 voorbeelden van borgen op immaterieelerfgoed.be hebben het over *doorgeven/overdracht*, en dit vanuit verschillende types organisaties:

Andere borgingstypes

Op immaterieelerfgoed.be staan ook voorbeelden van borgen beschreven die gaan over organisatie-beheer, label-toekenning, diversiteit en collectieplanning.

- Een samenwerking over de provinciale grenzen heen? Dat is reuze! *(organisatie-beheer*)
    - De borgingspraktijk gaat over het feit dat vzw Reuzen in Vlaanderen wordt opgebouwd binnen het idee van samenwerkingen over de provincies en dus ook over de verschillende reuzengemeenschappen heen. Zij werden bij zowel de Inventaris-aanvraag als bij de uitwerking van deze borgingspraktijk bijgestaan door Leca vzw (nu gefusioneerd tot Histories). Het doel van deze praktijk was om verschillende reuzenverenigingen en -organisaties samen onder één koepel te krijgen en zo een goede borging van het reuzenerfgoed te kunnen garanderen. Zo werkten ze een reuzeninventaris uit om de reuzen in Vlaanderen in beeld te kunnen brengen.
- Een hip Belgisch hoplogo (*label-toekenning*)
    - Dit is een initiatief van VLAM vzw (Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing), de vzw Vlaamse Hopregio, de vzw Hop en de stad Poperinge. Om de hopproductie in België te stimuleren en zo de Belgische kwaliteit van bier te garanderen, ontwikkelden ze een kwaliteitslabel waarmee aangetoond kan worden wanneer het hop voor meer dan de helft uit België afkomstig is.
- Met de klompen terug de straat op (*herlanceren*)
    - Met dit initiatief wil de klomp de klinge vzw het klompendrager en -maken terug in de kijker zetten nadat het niet meer als economische ambacht wordt aanzien, maar nog wel altijd een populair gegeven kan zijn.